ਯੂ. ਐਨ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਰਾਹੀਂ

ਬਨਾਮ

ਏ. ਐਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4703)

ਜੁਲਾਈ 12, 2022

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 - ਧਾਰਾ 16 (1.10.2018 ਤੋਂ ਸੋਧ ਪਹਿਲਾਂ) – ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ – ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ – ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ – ਕੁਝ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ – ਰਾਹਤ ਦਾ ਆਧਾਰ – ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ – ਫੈਸਲਾ: ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ – ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ – ਕੇਵਲ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ-ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ – ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ – ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ – ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਪਰ ਧਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਸਾਵਧਾਨ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸੂਦ ਨਾਲ @ 7% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ, ਉਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮਾ – ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ – ਕੁਝ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਈ – ਫੈਸਲਾ: ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ – ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ

ਸੀ – ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਮੁਕੱਦਮਾ – ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ – ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ – ਫੈਸਲਾ: ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਦਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਜਵਾਬੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਰਕਮ ਦੇ 15,00,000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ

1.2 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (ਸੀ) ਕਿਸੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਖੰਡ (ਸੀ) ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ (i) ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਸਲ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਖਿਆ (ii) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸੱਚੀ ਉਸਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਪਲੇਅਡ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਆਨ ਕਰਨੇ ਪਏਂਗੇ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਪਏਂਗੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ. ਮੁਦਈ ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਫੰਡ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣਗੇ ਉਸ ਲਈ ਉਪਲਬਧ. ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਅਵਰ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਜੋੜ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰੋ, ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਈਨਾਂਸਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 24, 25][261-F-H; 262-ਏ-ਸੀ]

1.3 ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ-(i) ਕੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕ ਵੈਧ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ (ii) ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(c) ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 33-35]

1.4 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਸੂਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 30/40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਸੂਰ ਵਿੱਚ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਾਧੇ ਦਾ ਨਿਆਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਸਿਰਫ 10,001 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ 15,10,000 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਆਇਕ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਿਆਇਕ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੁਦਾਈ ਨੇ 13.02.2003 ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੇ 06.04.2010 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜਮ੍ਹਾਂ 15.3.2003 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਕ ਸਵੀਪਿੰਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਚੂੰਕਿ ਮੁਦਾਈ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਸੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਬਕਾਇਆ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸਨ। ਮੁਦਾਈ ਦੀ 31.03.2003 ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 38-40, 45]

1.5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਇਹ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਇਸ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ

ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ, ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2003 ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਫ਼ਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਭਵਤ: ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੋਂ 4 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਵਾਪਸ ਕਰਨਗੇ, ਉਸੇ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਤੱਕ 7% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 46-49, 51 ਅਤੇ 52]

ਭਵਯਾਚੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਵੀ. ਬਾਲਨ (2020) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 790 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਹਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ (2010) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 512 [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515; ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1968 ਐਸ.ਸੀ. 1355 : [1968] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 648; ਐਨ. ਪੀ. ਥਿਰੁਗਨਾਨਮ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਆਰ. ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰਾਓ ਅਤੇ ਓਰਸ (1995) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 115 : [1995] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 53; ਉਮਾਬਾਈ ਬਨਾਮ ਨੀਲਕੰਠ ਧੋਂਡੀਬਾ ਚਵਾਨ (2005) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 243 : [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 521; ਕੇ.ਐਸ. ਵਿਦਯਾਨਾਦਮ ਬਨਾਮ ਵੈਰਵਾਨ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [1997] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 993; ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈਸ ਆਚਾਰਯ ਸਵਾਮੀ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਸਜੀ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਥਾਪਰ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 526 : [1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111; ਕੈਲਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2013) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 689 : [2013] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 889; ਬਜਾਜ ਟੈਂਪੋ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਮਦਾਨ (1998) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 196 : [1998] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 258; ਐਚ.ਪੀ. ਪਿਆਰੇਜਾਨ ਬਨਾਮ ਦਾਸੱਪਾ (2006) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 496 : [2006] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120; ਮੱਲੁਰੁ ਮੱਲੱਪਾ ਬਨਾਮ ਕੁਰੁਵਾਥੱਪਾ (2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 313; ਸਰਦਾਮਣੀ ਕੰਦੱਪਨ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ (2011) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 18 ; [2011] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 874; ਪੀ.ਆਰ. ਦੇਬ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਨਾਮ ਸੁਨੰਦਾ ਰਾਯ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1; ਮੰਜੁਨਾਥ ਅਨੰਦਪਾ ਬਨਾਮ ਤੰਮਨਾਸਾ (2003) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 390; [2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 108; ਆਧਵ ਬਨਾਮ ਆਧਵ (2009) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 276; [2009] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537; ਐਮ. ਰਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਚਮਾਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (2008) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 311 ; [2012] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 697 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਰਦੇਸਿਰ ਮਾਮਾ ਬਨਾਮ ਫਲੋਰਾ ਸੈਸੂਨ 55 ਆਈ.ਏ. 360, ਪੰਨਾ ਨੰ. 372 : ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1928 ਪੀ.ਸੀ. 208; ਕਰਟ ਬਨਾਮ ਐਮਬਰਗੇਟ ਆਦਿ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ (1851) 117 ਈ.ਆਰ. 1229 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 515 ਪੈਰਾ 26 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1968] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 648 ਪੈਰਾ 27 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1995] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 53 ਪੈਰਾ 29 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1995] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 521 ਪੈਰਾ 31 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1997] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 993 ਪੈਰਾ 32 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 111 ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 482 ਪੈਰਾ 34 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1999] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 258 ਪੈਰਾ 35 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2006] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 120 ਪੈਰਾ 36 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2011] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 874 ਪੈਰਾ 39 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1068 ਪੈਰਾ 40 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2009] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537 ਪੈਰਾ 40 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2020] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 697 ਪੈਰਾ 44 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

(2020) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 790 ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਪੈਰਾ 50

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4703 ਦੇ 2022.

ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30.10.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਸੂਟ

ਨੰਬਰ 262 ਦੇ 2011.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਸ਼ਸ਼ੀਕਿਰਣ ਸ਼ੈੱਟੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਮਹੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ, ਮਿਸ ਵਿਪਾਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੰਦਿਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮਿਸਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਮਹੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ, ਏ.ਓ.ਆਰ. ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਐਨ.ਡੀ.ਬੀ ਰਾਜੂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਮਿਸਟਰ ਐਮ.ਏ. ਚਿੰਨਾਸਾਮੀ, ਏ.ਓ.ਆਰ. ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ।

3. ਇਹ ਅਪੀਲ 30ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 262 ਦੀ 2011 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 30ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2010 ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਗਿਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਥੇ "ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ" ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੂਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 30 ਦੀ 2005 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ।

4. ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯੂ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਯੂ.ਆਰ. ਨਰਸਿਆਹ ਨੇ 9ਵੀਂ ਮਈ 1984 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਯੂ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ (ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ, ਯੂ.ਆਰ. ਨਰਸਿਆਹ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 25ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1987 ਨੂੰ, ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯੂ. ਐਨ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ 11ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2002 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਚੂਨਾ ਲਗਵਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ ਮਿਸਟਰ ਐਨ. ਅੰਜੱਪਾ ਨੇ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ।

6. ਪਲੇਂਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਐਨ. ਅੰਜੱਪਾ, ਮਿਸਟਰ ਐਸ.ਏ. ਮੁਰਲੀਧਰਨ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਐਮ. ਮੁਰਲੀ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਵਿਕਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਯੂ.ਐਨ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 11ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2002 ਨੂੰ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7. ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਰੁ.15,10,000/- ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ.10,010/- ਦੀ ਰਕਮ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਾਈ ਪੂਰੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂ 15 ਮਾਰਚ 2003 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਏਜੰਟ, ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਅੰਜੱਪਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।

8. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਾਈ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਬਹਾਨੇ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

9. 13 ਫਰਵਰੀ 2003 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। 10 ਮਾਰਚ 2003 ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਖਿਕ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

10. 8 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

11. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, 17 ਅਕਤੂਬਰ 2005 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਮੁਕਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਰੁ.15,10,000/- ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

12. ਅਸਲ ਮੁਦਾਲਿਆ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ 11 ਨਵੰਬਰ 2002 ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਗਾਊ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਦਾਈ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਜਾਂ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

13. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ:-

"1. ਕੀ ਨਵੰਬਰ, 2002 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸੱਚਾ ਹੈ?

2. ਕੀ 11.11.2002 ਦੀ ਕਥਿਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਵੈਧ ਹੈ?

3. ਕੀ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ?

4. ਕੀ ਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ?

5. ਕੀ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

6. ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?"

14. ਜਵਾਬੀ ਵਾਦੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 30ਵੀਂ ਨਵੰਬਰ 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਾਕੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

15. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਜਵਾਬੀ ਵਾਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"21. ਪਰ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਦੀ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ 15,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਸਾਧਨ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਸ. 44 ਤੋਂ 46 ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਦੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਰਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।"

16. 30ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"18. 11.11.2002 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਐਕਸ. ਏ-1 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ. ਏ1 ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਸ.ਏ2 ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਜੋ 13.02.2003 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ 10.03.2003

ਨੂੰ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਜਵਾਬੀ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ(ਆਂ) ਦੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੌਥਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਬਿਨਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

20. ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ [ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.1] ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੁਦਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਉਭਰੇ ਇੱਕ ਮੌਖਿਕ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਹੋਰ, ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ/ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ(ਆਂ) ਦੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।"

17. ਮਿਸਟਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ, ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ" ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਰਿਲੀਫ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਮਿਸਟਰ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ "ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ" ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਚੂਕ ਹੋਵੇ। ਮਿਸਟਰ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਵਾਧੇ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

18. ਪਰਿਵਾਦੀ ਸ੍ਰੀ ਐਨ.ਡੀ.ਬੀ. ਰਾਜੂ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ, ਤੱਥਾਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਸਨ।

19. ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਬਾਜ਼ੀ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਵਿਚੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

20. ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿ ਅਸਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਦੀ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ, ਐਨ. ਅੰਜੱਪਾ (ਪੀਡਬਲਿਊ 2) ਅਤੇ ਐਸ.ਏ. ਮੁਰਦਲੀਹਾਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ3) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ 15.03.2003 ਦੀ ਕੱਟ ਆਫ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ, ਅਸਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

21. ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਦੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਦੀ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ/ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਦੀ ਜਵਾਬੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਬਾਕੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ 15,00,000/- ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

22. ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬੀ ਪਰਿਵਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

23. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੀ (1.1.2018 ਤੋਂ ਸੋਧ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ), ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"16. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ—ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ—

(a) ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(b) ਜੋ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇ, ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਦੇ ਧੋਖੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੋਤਾਜ ਕਰੇ; ਜਾਂ

(c) ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਉਹ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਵਿਆਖਿਆ—ਧਾਰਾ (c) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ,—

(i) ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਕਰਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

(ii) ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਨੁਸਾਰ।"

24. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (c) ਇਕ ਕਰਾਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ। ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਧਾਰਾ (c) ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਆਖਿਆ (i) ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਖਿਆ (ii) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਨਿਰਮਾਣ ਅਨੁਸਾਰ।

25. ਕਿਸੇ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੇ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਧਨ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਕੋਲ ਪਰਿਆਪਤ ਧਨ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪਰਿਆਪਤ ਧਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਧਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਮੁਦਾਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਆਪਤ ਧਨ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ।

26. ਮੰਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਹਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ:

"40...ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ), ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ (ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਓ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿਓ। ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ

ਲਵੋ ਜਿੱਥੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਕਰਾਰ ਹੈ ਅਤੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਰਾਸ਼ੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਮੁਦਾਈ ਕੋਲ ਬਾਕੀ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ (ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਧਨ) ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, "ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

27. ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਅਮੀ: ਮਿਸਟਰ ਵੇਣੁਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ...." ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕਰਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ, ਉਹ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਲਾਰਡ ਬਲੇਨਸਬਰਗ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਅਰਦੇਸ਼ੀਰ ਮਨੂ ਬਨਾਮ ਫਲੋਰਾ ਸੈਸੂਨ' ਵਿੱਚ।

28. ਡੀ.ਐਲ.ਐਫ. ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਣ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਿਟੇਡ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਏ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

29. ਐਨ.ਪੀ. ਥਿਰੁਗਨਾਨਮ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਆਰ. ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦਾ ਤਾਤਪਰਯ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਾਰ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਸਨ ਬਾਕੀ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਭਾਈ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕੀ ਜਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨ.ਪੀ. ਥਿਰੁਗਨਾਨਮ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰਵ ਸੀ।

30. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਥੇ ਨੀਚੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"5. ...ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਮੌਲਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ..."

31. ਉਮਾਬਾਈ ਬਨਾਮ ਨਿਲਕੰਠ ਧੰਡੀਬਾ ਚਵਾਨ' ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਹਨ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਵੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ:-

"ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸਨ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਲੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਹਿਲੀ ਦੋ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਵਲ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ, ਛੋਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਾਈਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਛਾ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ ਦਾਅਵਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।"

32. ਕੇ.ਐਸ. ਵਿਦਿਆਨਾਦਮ ਬਨਾਮ ਵੈਰਵਾਨ' ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਪੀ. ਜੀਵਨ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਬੰਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਾਰ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੌਲਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

33. ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾਮਤ:

(i) ਕੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਅਤੇ

(ii) ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 16(c) ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

34. ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਅੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। **ਹਿਜ਼ ਹੋਲੀਨੈਸ ਆਚਾਰਯ ਸਵਾਮੀ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਸਜੀ ਬਨਾਮ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਥਾਪਰ** ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਛਾ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕਲਾਵਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ** ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ।

35. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਾਈ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ **ਬਲਰਾਜ ਤਨੇਜਾ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਮਦਾਨ, ਅਤੇ ਐਚ.ਪੀ. ਪਿਆਰੇਜਾਨ ਬਨਾਮ ਦਾਸੱਪਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਰਦੇਸਿਰ ਮਾਮਾ ਬਨਾਮ ਫਲੋਰਾ ਸੈਸੂਨ।**

36. **ਮੱਲੁਰੂ ਮੱਲੱਪਾ ਬਨਾਮ ਕੁਰੂਵਥੱਪਾ 12 ਵਿੱਚ , ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: -**

“13. ਇਹ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਪਟ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਏ ਅਸਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁੱਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ, ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ, ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ [ਦੇਖੋ: **ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰੁਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾਰੀ** [ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰੁਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾਰੀ, (2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 179], ਮਧੁਕਰ ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ [ਮਧੁਕਰ ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ, (2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 756], ਬੀ.ਐਮ. ਨਾਰਾਇਣ ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਸੰਥੰਮਾ [ਬੀ.ਐਮ. ਨਾਰਾਇਣ ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਸੰਥੰਮਾ, (2001) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 176 - (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 619], ਐਚ.ਕੇ.ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਾਸਿਥ [ਐਚ.ਕੇ.ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਾਸਿਥ, (2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 243] ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਰੰਗਸਵਾਮੀ ਚੇਟੀਅਰ [ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਰੰਗਸਵਾਮੀ, (1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 259]).

14. ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 100 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇ।

***

18. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਆਉਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 31 ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲੋੜ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

37.ਐਚ.ਪੀ. ਪਿਆਰੇਜਨ ਬਨਾਮ ਦਾਸੱਪਾ (ਸੁਪਰਾ), ਨਿਆਂਕਾ ਅਰਜਿਤ ਪਸਾਇਤ ਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਐਮਬਰਗੇਟ, ਆਦਿ ਅਤੇ ਰਾਈ. ਕੋ** 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਕੈਂਪਬੈਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਮਾਨ ਅਕਲ ਵਿੱਚ, ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਾਰ ਦੀ ਅਧੂਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

38. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਸੂਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 30/40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੋਸੂਰ ਵਿੱਚ ਰੀਅਲ ਐਸਟੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਾਧੇ ਦਾ ਨਿਆਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ **ਕੇ.ਐਸ. ਵਿਦਿਆਨਦਮ ਬਨਾਮ ਵੈਰਵਾਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ "ਅਸੀਂ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ - ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾਸਫ਼ੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ।"

"37. ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਵਾਧਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਤਹਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ

ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਨਾ-ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੁਣ ਇਸ ਸਿਦਾਂਤ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਰਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਰੀਆਂ, ਲਾਪਰਵਾਹੀਆਂ, ਉਲੰਘਣਾਂ ਅਤੇ 'ਨਾ-ਤਿਆਰੀ' ਨੂੰ ਢਕਣ ਲਈ। ਉਸ ਯੁੱਗ ਦੇ ਮਿਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਮੁਦਰਾਸਫ਼ੀਤੀ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਥੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਦਾਂਤ ਗਲਤ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਦਾਂਤ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਲਗਭਗ 10% ਗੰਭੀਰ ਪੈਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ, ਨੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਕਰੂਰ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਈ ਅਤੇ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਦੀ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਨੱਬੇ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਾਰ, ਜਦੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਰੁਪਏ।"

40. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਨਿਆਂਕ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। **ਮਿਸਟਰ ਵੇਨੁਗੋਪਾਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪੀ. ਡੀਸੌਜ਼ਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਂਡਰਿਲੇ ਨਾਇਡੂ; ਕੇ.ਐਸ. ਵਿਦਿਆਨਾਦਮ ਬਨਾਮ ਵੈਰਾਵਨ; ਮੰਜੁਨਾਥ ਅਨੰਦੱਪਾ ਬਨਾਮ ਤੰਮਨਾਸਾ; ਅਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨਾ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਰਾਜਮਾਨੀ; ਸੁਰਦਾਮਾਨੀ ਕੰਦੱਪਨ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਜਲਕਸ਼ਮੀ।**

41. **ਕੇ.ਐਸ. ਵਿਦਿਆਨਾਦਮ ਬਨਾਮ ਵੈਰਾਵਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ**:

"10. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਿ ਅਚਲ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਤ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੀਮਾਂਕਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ। ਕੀ ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਮੂਲ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਵਾਹ ਦੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਵੀ ਮਤਲਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ

ਵਿੱਚ ਦੋਨੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ 20 ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ਿਤ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਚੰਦ ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਰਾਣੀ [(1993) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 519 : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ p. 528, ਪੈਰਾ 25)] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ

"... ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ?): (1) ਅਨੁਬੰਧ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ; (2) ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸਮ ਤੋਂ; ਅਤੇ (3) ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਨੁਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼."

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ...

42. ਅਜ਼ਹਰ ਸੁਲਤਾਨਾ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਰਾਜਾਮਣੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ-

"28... ਅਦਾਲਤ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਚਾਰਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

***

35. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੂੰ 60,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊ ਰਾਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ।

43. **ਸਰਦਾਮਣੀ ਕੰਦਪਨ** (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਇਆ ਕਿ (i) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ/ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; (ii) ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਣ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਵੱਧ ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ (iii) ਹਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਹਨਾਂ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭੈਂਹਾਂ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਅਵਧੀ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਕੁਇਟੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

44. ਅੰਮਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਵੀ. ਰਾਮਸੁਬ੍ਰਮਾਣੀਅਮ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"9... ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਲੰਬੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ (13.10.1999 ਨੂੰ) ਜਦੋਂ ਕਿ 12.11.1996 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 12.11.1996 ਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਵਲ 13.10.1999 ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਇੰਜੰਕਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਜਿਸਦਾ ਫਿਕਸਡ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਕੇਵਲ ਉਸ ਰਾਹਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

45. ਜਵਾਬੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੇ 13.02.2003 ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਨੇ 06.04.2010 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 15.3.2003 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਵਾਬੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਵਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਵੀਪਿੰਗ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਉਸ ਕੋਲ ਬਕਾਇਆ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਸਨ। ਜਵਾਬੀ ਪਲੇਂਟਿਫ ਦੀ 31.03.2003 ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਅਧਿਐਨ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦ

46. ਇਹ ਸੁਥਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਨੂਕੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ, ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ। ਮੁਦਾਈ ਦਾ ਇਹ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਨ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

47. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਯੋਗ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਹੋਰ, ਇਹ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ ਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2003 ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਮਾਬਾਈ ਬਨਾਮ ਨਿਲਕੰਠ ਧੋਂਡਬਾ ਚਵਾਨ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਬੀ. ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਇਹ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਾਈ ਆਪਣੇ ਕਰਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਈ ਮੁਦਾਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"45. ...ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਪੜਾਅ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਖਾਸ ਰਾਹਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(c) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕਟ..."

48. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲੱਭਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

49. ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਫੰਡ ਉਹ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

50. ਭਵਯਨਾਥ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਵੀ. ਬਾਲਨ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸੂਟ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਲਗਭਗ 3 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਵਯਨਾਥ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਵੀ. ਬਾਲਨ (ਸੁਪਰਾ) ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਤਪਰਤਾ ਜਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਸਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਓ। ਇਸ ਲਈ,

ਭਵਯਨਾਥ ਵਿ. ਕੇ.ਵੀ. ਬਾਲਨ (ਸੁਪਰਾ) ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

51. ਪੂਰਵਗਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੁਦਈ ਖਾਸ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ।

52. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਿਫੰਡ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ 7% ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। ਜਵਾਬੀ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਦੀਪਕ ਪਵਾਰ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate